

ServiceLOVEN

- rammer og muligheder

© Copyright 2019 Decibel

Det kommer vi ind på i dag

- Servicelovens formål og principper
- Målgruppen
- Merudgifter (§ 41), compensation for tabt arbejdsfortjeneste/TAF (§ 42), hjælpemidler (§ 112 og § 113), pasning af sygt barn (§ 26) og kursus (§ 11)
- Tips til ansøgninger og godt samarbejde med sagsbehandler
- Forløbsbeskrivelsen
- Klagemuligheder
- Muligheder for vejledning

Service洛vens formål og principper

Service洛vens overordnede formål, kort sagt:

- Give råd og vejledning
- At tilbyde serviceydelser (f.eks. hjælp, hjælpemiddel eller pengebeløb).
- At tilgodese behov som følge af nedsat funktionsevne

Service洛ven bygger på FN's handicap- og børnekonvention.

4 grundprincipper:

- Ligebehandlingsprincippet (lige muligheder for at realisere ens potentiale)
- kompensationsprincippet (forældre og barn skal kompenseres for følgerne af barnets funktionsnedsættelse)
- Sektoransvarsprincippet (handler om ansvarsfordeling på handicapområdet)
- Solidaritetsprincippet (de fleste sociale ydelser betales over skatterne og stilles gratis til rådighed for borgere)

(Vejledning om service洛vens formål og generelle bestemmelser i loven. [Vejledning nr. 1 til service洛ven](#))

Serviceovens formål og principper

Særligt gældende for børn og unge:

Formålet er "...at sikre, at disse børn og unge kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende."

(Serviceoven §46 i Vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier.
[Vejledning nr. 3 til Serviceoven](#))

Service洛vens formål og principper - forebyggende indsats

“Forebyggelse er et væsentligt mål med indsatsen. Forebyggelseselementet indgår både i forbindelse med tilrettelæggelsen af generelle tilbud og ved tildelingen af konkrete ydelser, ligesom det også indgår i forbindelse med rådgivning.”
([Vejledning nr. 1 til Serviceloven](#))

Serviceovens formål og principper - tidlig indsats

“Serviceovens § 46, stk. 2 og 3 angiver, hvilke principper der skal lægges til grund for tilrettelæggelsen af støtten. Det fremgår således, at indsatsen skal ydes tidligt, så det i videst muligt omfang forebygger, at problemerne vokser sig store. Forskningen viser bl.a., at det er vigtigt for effekten af den forebyggende indsats, at der sættes ind tidligt. En tidlig indsats forudsætter bl.a., at der arbejdes tværfagligt med disse sager, for at den nødvendige viden er til stede, og at der samarbejdes mellem forskellige sektorer og faggrupper.”

([Vejledning nr. 3 til Serviceoven](#))

Kommunernes pligt

- Vejledningspligt i forhold til alle muligheder der findes efter den sociale lovgivning. Sagsbehandler skal også kunne henvise til anden myndighed og lovgivning. ([Retsikkerhedsloven § 5](#)).
 - Pligt til at indhente oplysninger i din sag. Bliver ikke altid overholdt, sørg for at indsende så mange oplysninger som du kan med din ansøgning.
 - Tage imod en ansøgning og behandle den. Ikke nøjes med et mundtligt afslag, det giver ikke adgang til at klage til Ankestyrelsen
 - Oplyse om begrundelse og klagemuligheder ved afslag
 - Støtte uden unødigt ventetid – betaling / sektor afklares internt
- ([Afgrænsingscirkulære, se Ankestyrelsens praksisbeskrivelse om hjælpemidler og behandlingsredskaber](#))
- Anonym rådgivning

([Læs mere om rådgivningsydelser efter serviceloven, hos Dukk](#))

Hvem er omfattet af hvad?

- Børn med vanskeligheder kan være omfattet af servicelovens §§11, 52, og folkeskolelovens §3 eller 4, og børn med funktionsnedsættelse kan desuden være omfattet af §84 stk.1
- Børn og unge med betydelig og varigt nedsat funktionsevne eller indgribende kronisk / langvarig lidelse kan også omfattes af §§11.8, 41 og 42, 45, 86.2, 112 -116
- Børn med betydelig og varigt nedsatfunktionsevne med behov for et særligt støtte-, behandlings- ogtrænings-tilbud kan omfattes af §32

© Copyright 2018 Inge Louv

Målgruppen - funktionsnedsættelse

- For at forældrene kan få dækket §41 nødvendige merudgifter og §42 tabt arbejdsfortjeneste, skal det være dokumenteret, at barnet har en *betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller en indgribende kronisk eller indgribende langvarig lidelse*
- Det er ikke diagnosen men følgerne og konsekvenserne af barnets funktionsnedsættelse eller lidelse, der er afgørende for, om barnet er omfattet
- Det er myndigheden i kommunen, der har kompetencen til at træffe afgørelse, om barnet er omfattet – det er ikke lægen, hospitalet, skolen, PPR, talepædagogen eller andre

[Læs mere om begreberne betydelig, nedsat, funktionsevne osv. I DUKHS lovguide om merudgifter til børn.](#)

Merudgifter (§ 41)

- Målgruppe: personer, der i hjemmet forsørger et barn eller en ung under 18 år med handicap eller kronisk lidelse
- Betingelser: Det skal dokumenteres, at barnet har betydelig og varigt nedsat funktionsevne eller indgribende og kronisk eller langvarig lidelse
- Formål: at dække de udgifter, familien ikke ville have haft, at familien skal leve så normalt som muligt. at støtte familien, så barnet kan bo hjemme

Merudgifter fortsat

- merudgiften skal være en forsørgelsesudgift
- udgiften er en følge af barnets handicap / lidelse
- merudgifter er udgifter, som familien ikke ville have haft, hvis barnet ikke havde handicap / lidelse
- merudgiften skal være nødvendig
- udgiften kan ikke dækkes eller være reguleret efter andre bestemmelser
- merudgifterne overstiger 4.900 kr. årligt (2019)
- forældrene skal selv sandsynliggøre udgiftens størrelse

Merudgifter fortsat

- Ydelsen er skattefri og uafhængig af modtagers indtægt og formue
- De samlede merudgifter for det kommende år deles ud på måneder og udbetales som en løbende ydelse
- Der kan udbetales enkeltstående udgifter, hvis familien allerede er berettiget til merudgiftsydelse

Hvad kan være en merudgift?

- Kurser + transport
- Ekstraudgifter til specialtilrettelagt idræt
- Materialer (særlige bøger eller legetøj)
- Leje af rejseprocessor
- Kørsel og transport til og fra justeringer og andre besøg på audiologiske afdelinger og CI-Centre
- Akustikforbedringer i hjemmet
- Høretekniske hjælpemidler som personligt hjælpemiddel og høreteknisk udstyr (f.eks. Aqua+, vækkeur)
- ... (Dette er ikke en udtømmende liste, men eksempler på merudgifter)

Hvad er ikke en merudgift?

- Udgifter, som
 - også andre forældre har til deres børn
 - skal vurderes efter andre bestemmelser
 - ikke er nødvendige
- Behov, der skal dækkes af andre sektorer – f.eks.
 - hjælpemidler i skolesammenhæng
 - transportudgifter til skole mv.

Vigtig principafgørelse vedr. merudgifter og CI

Ankestyrelsen har truffet en [principafgørelse \(43-15\)](#) der siger, at et barn med CI var omfattet af personkredsen for Servicelovens §41. Barnets funktionsniveau blev vurderet med brug af hjælpemidler (dvs. CI). Ankestyrelsen lagde vægt på at hjælpemidler, herunder CI, ikke er behandling, og derfor anvendes ikke samme praksis som når et barn er i medicinsk behandling.

Mere viden om merudgifter

- Læs mere på Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdets (DUKHS) hjemmeside om [merudgifter](#)
- DUKH har udgivet en lovguide (pdf) kaldet: [Værd at vide om kompensation af merudgifter til børn](#)

Særligt vedr. familiekurser

I nogle kommuner kan kursusdeltagelse søges efter servicelovens § 11, hvis kommunen vurderer, at I som forældre vil blive bedre i stand til at tage vare på jeres barn ved at få mere viden og bedre kendskab til barnets særlige vanskeligheder, og kommunen skønner, at kursusindholdet kan imødekomme jeres barns behov.

TAF (§ 42) Kompensation for tabt arbejdsfortjeneste

- Lønkomensation for fravær pga. barnets nedsatte funktionsevne
- Barnet og forældre skal opfylde betingelserne (personkredsen).
Diagnose i sig selv giver ikke automatisk TAF
- Kan gives som løbende ydelse (pr. uge / mdr) og på enkeltdage (ad hoc). Fra få timer pr. uge til 37 timer pr. uge. Forældre kan dele, dog max 37 t. til sammens. Forældre kan modtage samtidig, hvis der er behov
- Kan bruges ved f.eks. møder, undersøgelser og behandling. Også hvis barnet ikke kan klare en hel dag i institution / skole

TAF § 42 - fortsat

- TAF skal ikke have en slutdato uden forældres samtykke. Ved opfølgning kan timetal dog justeres eller bortfalde.
- Ophør eller væsentlig nedjustering skal varsles med 14 uger
- (+14 uger ved klage over afgørelsen).
- Max beløb for 37 timers TAF er 31.249 kr. om måneden (2019).
- Beregning af ydelse fastsættes ud fra seneste lønindtægt.
- Der beregnes 10% pensionsbidrag, hvis du havde pensionsaftale i forvejen.

[Se DUKH Praksisnyt nr. 1 for mere information om TAF som en løbende ydelse og afviklingsperiode.](#)

Betingelser der gælder for TAF

- dit barn er under 18 år og har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller en indgribende kronisk eller langvarig lidelse,
- det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne eller lidelse, at barnet passes i hjemmet,
- det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen, faderen eller anden pårørende, der passer barnet,
- at du som forsørger helt eller delvis har måttet ophøre med din beskæftigelse for at passe barnet eller ikke kan påtage dig beskæftigelse, fordi du passer dit barn med handicap.

TAF på enkeltdage (ad hoc)

Betydeligt omfang

TAF kan gives til enkeltdage, f.eks. møder, kontroller og undersøgelser. Fraværet fra arbejde skal have et "betydeligt omfang" dvs. mere end 2-3 arbejdsdage pr. år. Ved vurdering lægges der vægt på det "sandsynliggjorte forventede fravær". ([Principafgørelse 69-16](#)).

Fravær pga andre søskende med særligt behov samt begge forældres fravær kan puljes sammen så det udgør et betydeligt omfang. ([Ankestyrelsens artikel: Hvornår kan forældre få dækket tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage?](#))

TAF (§ 42) - Fravær på enkeltdage

Eksempler:

- Møder i skole og daginstitution
- Møder i kommunen
- Møder med PPR
- Netværksmøde
- At passe et sygt barn
- Sygehusindlæggelser
- Kontroller, undersøgelser og sygebehandling i øvrigt.

[\(AST. 2018. Artikel: Hvornår kan forældre få dækket tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage?\)](#)

TAF - principafgørelse om operation

Forældre har fået afslag om TAF med henvisning [til principafgørelse 30-18](#). Den siger: ”Hvis der er udsigt til, at den medicinske behandling eller operationen inden for kortere tid kan afhjælpe følgerne af funktionsnedsættelsen, kan det dog begrunde, at funktionsnedsættelsen ikke er betydelig eller lidelsen ikke er indgribende.”

I det tilfælde kan man henvise til førnævnte principafgørelse [43-15](#) om barn med CI der vurderes omfattet af personkredsen efter operationen (med brug af CI).

[\(Læs mere herom i praksisnyt nr. 75 fra DUKH\)](#)

Flere principafgørelser vedr. TAF

- [69-16.](#) Enkeltdage – kontrolbesøg
- [79-11.](#) Kommunen kan ikke trække de 3 første fraværs dage fra og kun udbetale for fravær derefter
- [80-11.](#) Forældre skal ikke først bruge barns 1. og 2. sygedag og egen ferie- og fridage
- [4-18.](#) Eget pensionsbidrag skal ikke indgå i indtægtsgrundlaget ved beregningen af TAF

TAF og dagpenge

- Rådfør dig med din A-kasse, før du overgår til TAF. (Bed om en specialist). Som udgangspunkt er TAF en *død periode*, så det er medlems- og beskæftigelseskravet forud for TAF, der er afgørende for din ret til dagpenge efter TAF.
- Hvis du får mere end 7 timers TAF, eller går til behandling med det barn på bestemte tidspunkter, kan det være at du ikke kan få dagpenge da det vurderes at du så ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet.
- § 43. Hvis du bliver ledig fra et deltidsjob, men ikke har ret til dagpenge, kan du modtage en særlig ydelse i 3 mdr. imens du finder et nyt arbejde.

Andet vedr. TAF

- Transporttid, f.eks. til og fra behandling og undersøgelse indgår i timetallet. Ligeledes hvis barnet ikke kan komme i skole før eller efter ([Vejledning fra Ankestyrelsen](#))
- Kommunen kan ikke kræve, at barn skal forsøge at gå et vist antal timer i skole eller fritidsordning, før de vil tage stilling til ansøgning om TAF ([Hyrdebrev fra ministeren til kommunerne, 2016](#))
- Serviceniveau må ikke bruges som argument for ikke at yde støtte. Kommunens økonomi må ikke bruges som argument for afslag. (Læs mere i [vejledning 1 til Serviceloven, kapitel 8.](#))

Mere viden om TAF

- Læs mere på Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdets (DUKHS) hjemmeside [om TAF](#)
- DUKH har udgivet en lovguide (pdf) kaldet: [Værd at vide om kompensation for tabt arbejdsfortjeneste](#)

Pasning af sygt barn § 26

- Giver mulighed for at modtage dagpenge for at passe et barn før, under og efter en operation. Udbetales af Udbetaling Danmark.
- *Sygdoms*-perioden skal overstige 12 dage. Mulighed for max 52 uger indenfor en 18 mdr. periode
- Sagsbehandler er pligtet til at oplyse om muligheden for §26, f.eks. hvis betingelser for TAF og merudgifter i forbindelse med hospitalsindlæggelse, ikke er til stede.

Læs mere hos Dukh: [Praksisnyt nr. 81: Samspil mellem servicelovens § 42, servicelovens § 118 og barselslovens § 26.](#)

Hjælpemidler (§ 112)

Kommunen skal yde støtte til hjælpemiddel når det

- 1) i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne,
- 2) i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller
- 3) er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.

[Læs Ankestyrelsens praksisbeskrivelse om hjælpemidler og behandlingsredskaber, ved tvivl om et redskab er det ene eller det andet.](#)

Forbrugsgoder (§ 113)

Kommunen skal yde støtte til køb af forbrugsgoder, når betingelserne i § 112, stk. 1, er opfyldt. Der kan dog ikke ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo.

Stk. 2. Der kan kun ydes hjælp, når udgiften er over 500 kr.

Stk. 3. Hjælpen udgør 50 pct. af prisen på et almindeligt standardprodukt af den pågældende art.

Stk. 4. Hvis det på grund af den nedsatte funktionsevne er nødvendigt med et forbrugsgode, der er dyrere end et almindeligt standardprodukt, eller hvis den nedsatte funktionsevne nødvendiggør særlig indretning af forbrugsgodet, betaler kommunen, jf. stk. 1, de nødvendige merudgifter.

Stk. 5. Hvis forbrugsgodet udelukkende fungerer som et hjælpemiddel til at afhjælpe den nedsatte funktionsevne, betaler kommunen, jf. stk. 1, de fulde anskaffelsesudgifter. Hjælpen kan ydes som udlån.

Særligt om børn og hjælpemidler

Der må ved vurdering af behov for hjælpemidler til børn lægges vægt på, at barnet i **videst muligt omfang og med størst mulig selvstændighed kan udføre aktiviteter som andre børn**. Det er vigtigt at **sætte tidligt ind** med hjælpemidler. Tildeling af hjælpemidler og forbrugsgoder efter servicelovens §§ 112 og 113 kan eventuelt kombineres med hjælp efter servicelovens § 41 om merudgiftsydelse (...). Hvis et hjælpemiddel til et barn alene skal bruges i forbindelse med undervisning, er det skolen, som skal sørge for anskaffelsen. (...) I andre situationer end ovenfor nævnt skal hjælpemidlet eller forbrugsgodet vurderes efter servicelovens §§ 112 eller 113.

[\(Vejledning nr. 6 til Serviceloven\)](#)

(Se også: [Guide om hjælpemidler og forbrugsgoder fra DUKH](#))

Røgalarmer og vækkeure

Mange får afslag fra kommunerne på alarmer og/eller hjælpemiddel-anordninger til dem.

Afslagene begrundes især med henvisning til paragraf 1 (at apparaterne ikke væsentligt afhjælper varige følger af den nedsatte funktionsevne og/eller ikke letter den daglige tilværelse væsentligt). Ofte begrundes afslag også med, at apparaterne er forbrugsgoder, som alle selv skal betale for (henvisning til paragraf 113 – der ydes ikke hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo.)

DERFOR: Vær skarp på, at det er selve hjælpemidlet, der ansøges om – ikke et forbrugsgode. Beskriv hvordan alarm/ur det væsentligt afhjælper nedsat funktionsevne og letter den daglige tilværelse væsentligt.

Hvis afslag med henvisning til forbrugsgode – argumentér for, at dit barns høretab nødvendiggør særlig indretning af forbrugsgodet (fx at vækkeuret har en vibrator).

Tip til den gode ansøgning

- I selve ansøgningen skal du være meget præcis og beskrive dit barns situation og udfordringer lige nu.
- Brug udtalelser fra fagfolk omkring dit barn f.eks. audiologopæden eller tale-hørekonsulenten i din kommune.
- Kend dine krav og skæv eventuelt til de love, som den ansøgning hører ind under, så du ved, hvilke ord du skal bruge.
- Skal du ansøge et kursus, så er det vigtigt, at du bygger bro mellem jeres situation og indholdet i programmet. Et eksempel: 'Det er nødvendig viden for dig at få viden om fremmedsprog og høretab, fordi dit barn skal have engelsk i skolen'.

[Se decibel.dk](https://decibel.dk) (kræver medlems-login)

Forløbsbeskrivelse:

Rehabilitering og undervisning af børn og unge med tidligt konstateret høretab 0-18 år

2 vigtige temaer fra forløbsbeskrivelsen

Om støtte til mestring af livssituation og vigtigheden af netværk

”Støtte til at mestre den særlige situation for både barn, forældre og den øvrige familie kan have stor betydning for forløbet af den rehabiliterende indsats. **Socialstyrelsen anbefaler, at familierne tilbydes en indsats, der støtter dem i at mestre de særlige udfordringer, der følger med, når et barn i familien har et høretab.** Støtte til mestring kan samtidig forebygge, at familiens problemer vokser sig større.” (s. 7).

“Det er generelt vigtigt at have fokus på at **understøtte familiens deltagelse i aktiviteter og netværk**, der giver dem mulighed for at mødes med ligestillede familier og udveksle levede erfaringer.” (s. 27).

Om kommunens understøttende og koordinerende rolle

Det er kommunens opgave at sikre, at øvrige indsatser til barnet/den unge og familien understøtter den sundhedsfaglige del af indsatsen, og at indsatserne til barnet koordineres på tværs af sektorer. Foruden den talehørepædagogiske indsats kan det også være i form af sociale foranstaltninger, der understøtter forældres og/eller andre nærtståendes deltagelse i møder, tilstedeværelse under indlæggelse, genoptræning og opfølgning på sygehus, samt fx **kompensation for tabt arbejdsfortjeneste**. (s. 37)

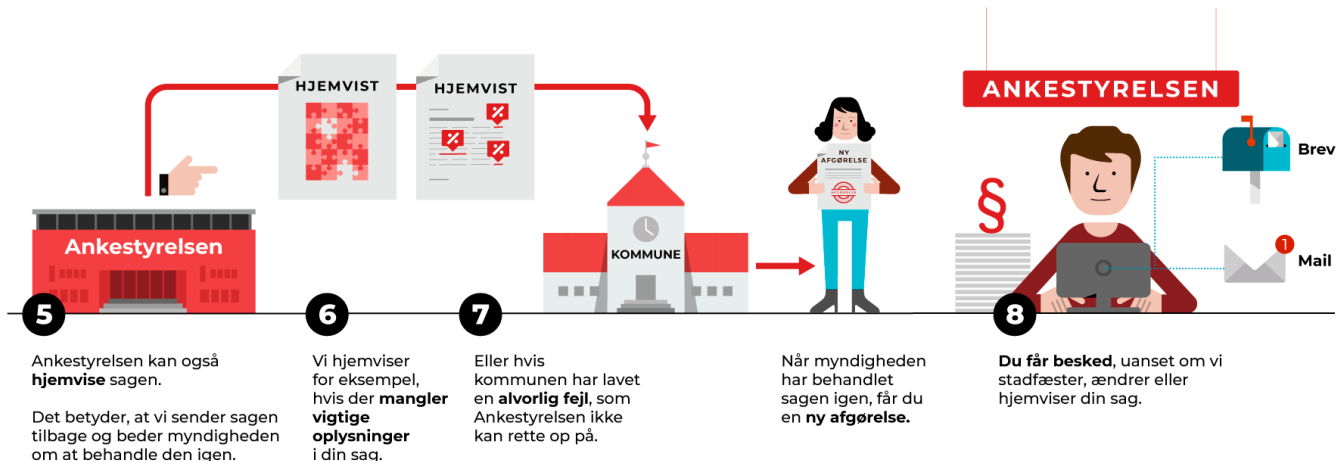
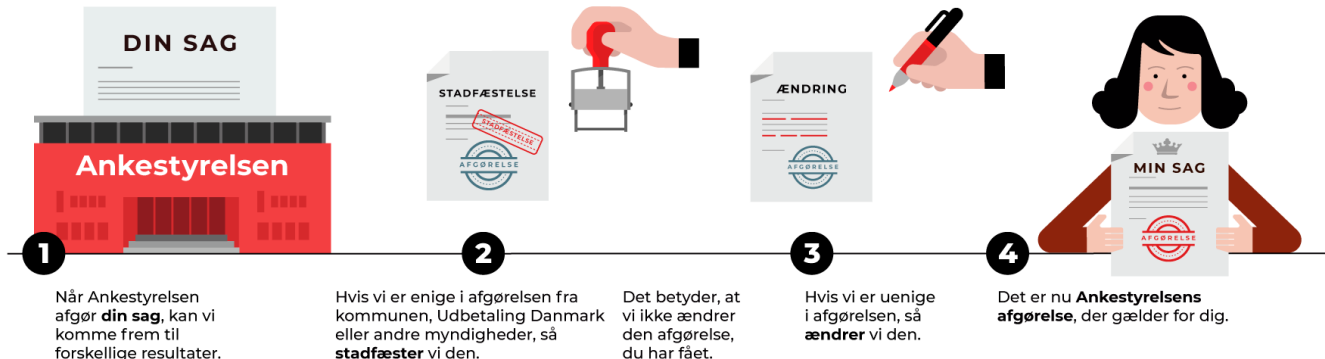
Tip til et godt samarbejde med din sagsbehandler

- Hav så vidt muligt alt på skrift – så du kan dokumentere forløbet, hvis det skulle blive nødvendigt
- Hjælp din sagsbehandler med at finde relevante fagpersoner, der bakker dine argumenter op
- Hvis du skal have en svær samtale – tag en bisidder med
- Se din sagsbehandler som en samarbejdspartner – selvom du synes, at samarbejdet er svært
- Spørg – på en pæn måde – din sagsbehandler om, hvad du har af rettigheder
- Erkend at din sagsbehandler har viden om systemet – og du har viden om dit barn
- Skal du til et møde med din sagsbehandler, så sørg for at der er lavet en dagsorden, så du kender mødets indhold

Hvis du vil klage...

- Klag direkte til den myndighed, du vil klage over – fx kommunen – senest 4 uger efter afgørelsen.
- Husk sagsnummer osv. – og begrundelse for din klage.
- Hvis myndigheden fastholder sin afgørelse, sender den din klage og sagens akter videre til Ankestyrelsen senest 4 uger efter.
- HUSK – at du altid kan sende nye informationer til Ankestyrelsen og bede om aktindsigt så du kan se hvilke informationer din kommune har sendt videre.

Hvilke afgørelser kan du få fra Ankestyrelsen?

Kilde: ast.dk

Andre klage-muligheder...

- Retssag
- Ombudsmanden

- Borgmesteren – lokalpolitikere, kommunalt handicap-råd, lokalavisen mm.

Her finder du vejledning og hjælp

- Decibel.dk – tips til en god ansøgning og til samarbejdet med din sagsbehandler + præsentationer og denne guide i medlemsforummet
- DUKH. Den uvildige konsulentordning på handicapområdet. Gratis telefon- og skriftlig rådgivning. Se dukh.dk
- Borgerrådgiver i din kommune. Vejleder om rettigheder og klager.
- Brugerorganisationer (Decibel – ring / skriv, foreninger for andre særlige behov)
- Private socialrådgivere eller jurister
- Gratis tilbud så som mødrehjælpen og retshjælp